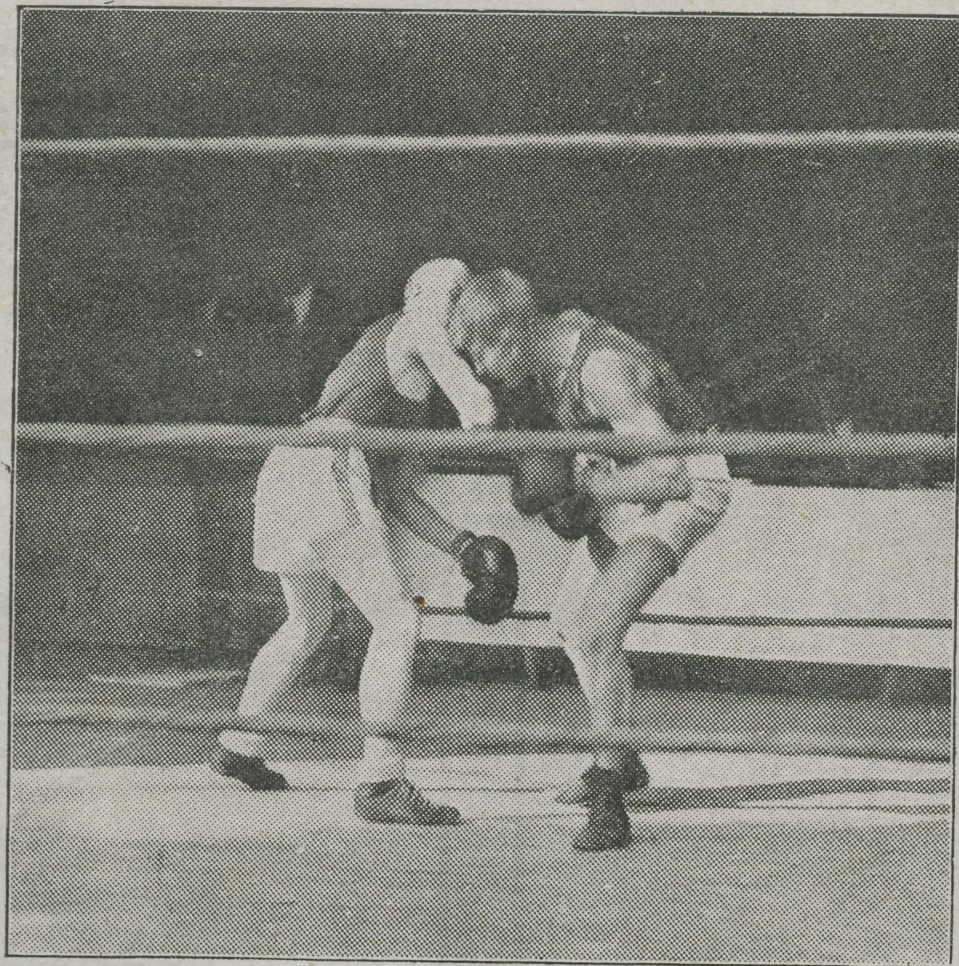

14.2.29.

Töölissportlane

Poksivõistlus.

**Kõige lähemal ajal
hakkab ilmuma**

SUUR SPORDI JA KEHAKULTUURI
AJAKIRI
„TÖÖLISSPORTLANE”

*Sisaldab kirjutisi uuemaist
kodu- ja väljamaa spordi-
sündmusist, artikleid maa-
ilma paremailt sportlasilt ja
kehakultuuritegalasilt ning
rohke arvu pilte.*

Üksiknumber ainult 25 senti.

Tellige — levitage.

Töölissportlane

PAREMA TULEVIKU LOOJAD.

Ei ole ülevamat kui elu, ei ole kaunimat kui töö, mis hingestab ja muudab teiseks maailma — ja inimese enesegi näo.

Kuulake terastransformaatorite ja masinate võimsat laulu tehaseis, aeroplaanide uhket mürinat taeva all, kiirrongide kirglist ruttu kaugustesse. Vaadeldge töö võluvaid rütmi kirevate riidete ridades, kerkiva hiiglahituse telinguil, sadamate

rahatuse rütmi, töökodade võimsais, masinate südamehüüdist värisevais ruumes.

Tööline on suurim kõigist, sest tema kui looja on inimesena ainsana võimeline muutma uueks homse nägu, ainult tema tõttu ei tule suurt seisakut ja surma meid ümbritsevasse maailma, ainult tema terasitked käed ja mõtlej aju toidab maailma kehaliselt ja vaimliselt. Ent orjaks ei tohi

muutuda tööline, ei enda tööle ega ümbritsevaile oludele — ega vallandamatu veo-
looma ahisesse asetuda looja!

Vaba, terve, teadlik! — sellasena on tööline võimeline muutma maailma kord sarnaseks, nagu sellest unistanud mõtlejad ja luuletajad aastasadu.

Suured on võimalused inimese muutmiseks võimsamaks, paremaks, kaunimaks, õnnelikumaks!

Saadagu siis selleks!

Piiramatud võimalused elu muuta õiglasemaks, vaimustavamaks, ilusamaks, elamisväärilisemaks!

Püütagu siis seda!

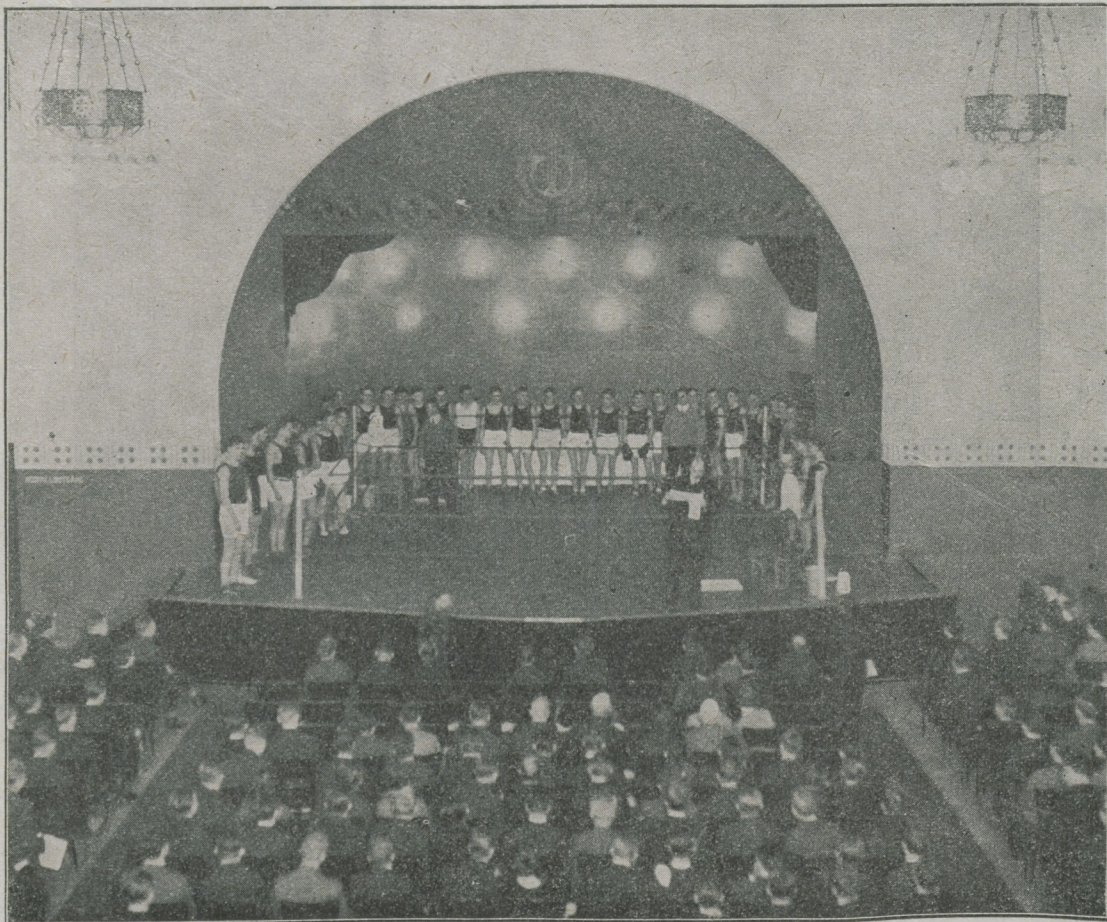
Ajal, mil töötingimused muutunud kord-korralt raskemaks, mil haigused, mure ja nälg vallutamas tööliskvartaale, mil paljud meist niisketes ja õhuvaestes keldrikorterites muutumas varavanaks, kiduraks ja haigeks — ei ole kerge kõnelda parema elu teostamisvõimalusist. Ent see võimalus on olnud ja jääb raskemailgi aegil.

Ainult suuremat teadlikkust, murdmatut tahet, vankumatut usku!

Enne kõike aga hoolt enda tervise, energia ja vaimliste võimete arendamiseks!

Maailm muutub avaramaks, enesetunne tugevamaks, jõud ja energia suuremaks — tulles spordiväljale, harjutussaalidesse, lõhkudes rinnaga tormis kohiseva mere laineid, ehk libisedes suuskadel üle lüvest ja jääkristallidest sätendavate lagendikkude ja mägede, tuisus, sajus, öödevaikkuses.

Usk ellu tuleb uuesti tagasi! Võitlus-tahe saab terastugevaks, kollektivismi ja ühtekuuluvuse tunne ärkab ja töökodade tolmus ning elumuredes juba varakult tuhmuvad silmad löövad jälle särama. Nii veendute seletamatultki, otse iseenesest, et sport ja kehakultuur on üheks tähtsamaks teguriks parema tuleviku ja elamisväärilisema elu loomiseks.

Helsingi „Jyry“ rahvusvahelised poksivõistlused Soomes.

Töölissportline tänapäev.

Mida nõuavad Eesti töölissportlased Lutzerni kongressilt.

Esimesed töölisspordi pidustused Eestis 1927. a.

Kasvava töölisliikumise võimsamaks ja kaunimaks eneseavalduseks viimaseil aastakümneil on kujunenud jõu- ja energiaküllane töölisspordi liikumine, mis on suutnud koondada lühikese aja jooksul enda võimsatesse ridadesse kogu maailmas üle 10 miljoni töölise.

Olud samal ajal töölisspordi arenemiseks on olnud mitmepool väga rasked, kuna töölisspordi liikumist on koheldud sagedasti ja põhjendamatult suure vaenulikkuse, sallimattuse ja alalise vastuütamisega.

Sellases olukorras on vaidlematuks tõsiasi, et iga aastaga kogu maailmas kord-korralt tugevamaks muutuv töölisspordi liikumine, võisteldes kapitalismist ja olevaist valitsuskordadest majanduslikult ja moraalselt suuresti soodustatud kodanlise spordiliikumise — peaks püüdma suurema edukuse saavutamiseks enne-kõike täieliku sisemise üksmeelsuse ja lõhkumatu terviklikkuse poole.

Vankumatu solidariteet ja sisemine ühtlus üldises liikumises — see peaks olema tähtsamaks tunnuslauseks ja põhimõtteks töölisspordi liikumise juhtivale tegelasile.

Tegelikult on aga kahjuks viimasel ajal seisukord kujunenud otse vastupidiseks.

Kuna varem Luzerni töölisspordi internatsionaalis ja kõigis Euroopa töölisspordi liitudes valitses põhimõte, et nii liitude kui ka internatsionaali liikmeiks võisid olla kõik töölised, vaatamata sellest, missugusesse poliitilisse erakonda nad kuulusid, — siis on nüüd otse selle vastu praeguse Luzerni internatsionaali juhtide erakondliku lõhkumistöö tagajärjel asjad kujunenud sarnaseks, et Luzerni internatsionaalis ja sellesse kuuluvais liitudes liikmeiks võivad olla ainult sotsiaaldemokraadid. Selgemalt öeldes: Luzerni töölisspordi internatsionaal ja liidud on sellega muudetud sotsialistliku partei organiks, kellele esmajärjekorras pole üldse tähtis kehakultuuri levitamine ja sportlise liikumise arendamine tööliskonnas, vaid kes enne kõike oma ülesandeks on seadnud parteipoliitika ja parteipoliitilise kihutustöö sotsiaaldemokraatlise partei kasuks.

On enam kui arusaadav, et sarnastel parteipoliitiliste sihtide taotlejail pole üldse tähtis ei töölisspordi liikumise terviklikkus, ei rahvusvahelised sidemed kõige maade töölissportlaste vahel, ega ka sport kehakultuurina.

Veel enam: neis mais, kus sotsialistlikkude parteide rahatuusad oma kapitalistlikkude huvid kindlustamiseks juhtivad kohad töölisspordi liitudes endi

kätte kiskunud, on alganud liitude lõhkumine ja tehtud töö purustamine kõige metsikumal kombel.

Tarvitseb nimetada vaid järgmiseid iseloomustavaid fakte: 1927./28. aastal heitsid sotsiaal-fašistlikud juhid Tshehho-Slovakkia tööliisspordi liidust välja ligi 200.000 liiget. Väljaheitmise põhjuseks oli juhatusliigete kartus tagandatud saada liidu juhatastest. Tshehho-Slovakkia liitu jäi selle ajaloolise lõhkumistöö korral ainult 20—30.000 liiget, sotsialistide kindlasti usaldavaist käsilasist. 1928. a. sügisel heitsid Saksa liidu sotsialistlikud juhatusliikmed välja liidust kogu Berliini ringkonna tööliisspordi liidu — 125.000 liikmega. Väljaheitmise põhjuseks oli ainult see, et Berliini ringkonna liit oli saatnud omi tegevsporulasi spartakiaadi võistlustest osa võtma.

1928. a. jooksul on Soome tööliisspordi liit sotsiaaläraandja Kostiaise algatusel jõudnud teha seevõrd lõhkumise- ja õnnestustööd, et kord võimas, ligi 40.000-liikmeline liit on lagunenu paratamatult kaheks. Et parteipoliitikute pere-mehelikust Soome liidus kindlustada, heideti liidust välja enne möödunud kevadel Helsingis peetud kongressi, 15 suuremat Soome tööliisspordi organisatsiooni ja määratu hulk üksik-liikmeid. Ainult sel teel said parteimehed oma vägivallavalitsust liidus endiselt kindlustada, kuigi sellest häbematust lõhkumispoliitikast hoolimata jäi arukamate tööliissportlaste opositsioon ainult 10-häälelisse vähemusse 75 saadiku kohta. Täpselt sama taktikat on sotsialistid hakanud tarvitama käesolevast aastast alates ka Eestis (sellest samas ajakirjas, teises kohas pikemalt). Kuid mitte ainult seesmine vägivallavalitsus, vaid samavõrdselt ka välissidemete ja rahvusvahelise spordiliikumise kõige hoolimatum lõhkumine iseloomustab praeguse Luzerni spordi-internatsionaali ja nende seljataga seisvate spordiliitude juhtivaid tegelasi.

Ajal, mil isegi kodanlistest spordiliitudest mitmed meeleldi oleks valmis looma sportlisi sidemeid N. Venemaaga, mil kodanlised sporditegelased üksteise järele ruttavad sportlistele õppereisudele SSSR-i, et õppida tundma seda määratud sportlist organiseerimis- ja ülesehitustööd, mida on suudetud teostada eeskujuks kogu maailmale üksikute aastate jooksul N. Venemaal, ajal mil kapitalistlikud riigid õhinal sõlmivad kaubalepinguid N. Venemaaga — on

Luzerni tööliisspordi internatsionaali juhatus (büroo) ilma ühegi põhjusest keelanud ära kõigile L. internatsionaali kuuluvale sportlasile võistlustest osavõtu N. Venemaal ning N. Vene sportlastega. Mis põhjustas sarnase omapärase ja marutagurlise ning põhjendamatu keelu? — Ei miski muu, kui tahe lõhkuda lõpulikult kahte leeri rahvusvahelist tööliisspordi liikumist.

Ülalnimetatul põhjal on rahulolematust L. internatsionaali juhtivate tegelaste vastu hulkades kasvamas iga päevaga ikka suuremaks. Nii on Inglise tööliisspordi liit korduvalt ja suure teravusega arvustanud L. internatsionaali tegevust ja seisukohti, samal ajal, hoolimata L. internatsionaali ebaõiglasest ja naeruväärsest keelust, endiselt edasi pidades sportlisi sidemeid N. Venemaaga. Sedasama on teinud ka Luzerni internatsionaali kuuluvad Eesti ja Schweitsi liidud ja Moskva spordiinternatsionaali kuuluvad Norra, Rootsi, Prantsuse ja Ameerika tööliisspordi liidud, ning suur arv Soome, Saksa, Austria, Tshehho-Slovakkia, Läti j. t. maade spordiühinguid.

Hoolimata sellest, et opositsioon Luzerni internatsionaalis isehakkand juhtide ja nende äraandlikult lõhkumise ja tagurlise tegevuse vastu muutub kordkorralt ikka tugevamaks, ei ole viimased siamaani sammu võrragi muutnud oma taktikat, jätkates endiselt liitude lõhkumise- ja hävitustööd.

On arusaadav ja loomulik, et kaheksakümmend protsenti Eesti tööliissportlastest, nagu varem, nii ka nüüd, mõistab kõige teravamalt hukka Luzerni internatsionaali killustamispoliitika. Veel enam: Eesti tööliissportlased asuvad kõikumatult seisukohal, et rahvusvahelise tööliisspordi liikumise huvides tuleb viibimatult kõrvaldada L. internatsionaali juhatastest ja täidesaatvast toimkonnast eranditult tööliisspordi liikumise lõhkujad. Samuti tuleb ära keelata kõige katteoorilisemalt tööliisspordi inter. ja organisatsioonide muutmise parteipoliitika tallermaaks.

Eesti tööliissportlaskond nõuab Praagi kongressilt:

1) Täielikku võistlemisvabadust kõigil maade tööliissportlastega.

2) Sotsialistliku partei poliitilistel eesmärkidel liitudest väljaheidetu liigete tagasivõtmist.

3) Lõhkujate eemaldamist Luzerni internatsionaali kuuluvast liidust.

4) Sportl. sidemete jätkamist SSSR-iga.

TÖÖLISSPORDI LIIDU LÕHKUJAD.

Eesti härrassotsid hakkavad — „sportlaseks“.

Esimene number: Tegevsportlaste Tööliisspordi Liidust „väljasportimine.“

Kes Eesti Tööliisspordi Liidu ja üldse meie tööliissportlase liikumise lühikese minevikuga tuttav on, see teab väga hästi, milliste raskuste ja vahest otse võimatute takistustega tööliisspordi organisatsioonid ja eestvõtjad tuli võidelda. Paari aasta eest, kui tööliissportlaste liikumist asus juhtima ning korraldama praegune tuntum tööliisspordi tegelane ja Liidu esimees, sportlane-kirjanik A. Antson, ei olnud tööliissporti, kui säärast, Eestis niisama hästi kui olemaski. Noorsotsid olid küll ellu kutsunud oma organisatsiooni juures mingisuguse spordisektsiooni, — kuid sellest ei tahtnud ükski tööline ega spordihuviline tööliisnoor teadagi. Noorsotside eneste olemasolu oli enam kui varjusurmas: terve Tallinna kohta ainult kümme-kolmteist liiget! Mida võidi siis sellelt organisatsioonilt veel kui tööliisspordi edustajalt loota? Mitte midagi!

Sotside partei ja noorsotside ihuleht „Rahva Sõna“ ise tunnistas, et „ühing on varjusurmas. Jaanuarikuus peetud peakoosolekule oli ilmunud 3 liiget — ja needki juhataja liikmed. Raugeb iga tahtmine tööd teha, kui isegi koosolekut pidada ei saa“...

Nii kurvad olid sotside ellu kutsutud tööliissportlase „liikumise“ tulemused! Noortööline ei pooldanud sotse ega astunud nende ühinguks. Alles kui 1927. aasta suvel liikumist õhutama hakkas oma meeldiva vabameelsuse ja energiaga sportlane Antson, võtab asi hoogu. Kutsutakse üle maa järsku ellu rida tööliisspordi ühinguid, hakatakse pidama

võistlusi — ning sügise eel saadakse isegi nii kaugel, et rida tööliisspordi suurpidustusi võidakse toime panna, millest üle maa võtab osa juba sadandeid sportlasi. Varsti registreeritakse ka iseseisev tööliisspordi liit — ning töö võib täie hooga edasi minna. Tööliisspordi Liidus valitseb vabameelne vaim ning peetakse kindlasti kinni põhimõttest, et tööliissportlased peavad alal hoidma omavahelist solidaarsust, võistleva kõikide maade tööliissportlastega ja olema nii tugevaks vastukaaluks uhkusevale ja paraaditsevale kodanlasele rekordspordile. Juba algusest peale ei meeldi see põhimõte poollkodanlastele suursotsidele — nad suruvad oma käsilaste häältega läbi punkti Tööliisspordi Liidu põhikirjas, et Liit töötab sotsialistliku parteiga käsi-käes ning peab alluma selle korraldustele. Tööliissportlastele see punkt ei meeldi, kuid et tarvis oli ajakirjanduslist kaitset ja reklaami, siis lepitati esialgu sellega, jäädes tegutsema võrdlemisi iseseisvalt — kuid nii öelda siiski sotside tiiva all.

Möödus enam aasta rahulikult. A. Antsoni suure organiseerimisvõime ja oskuse tõttu oli Tööliisspordi Liit kasvanud juba paarituhande liikme suuruseni. Tekkis ohtralt tugevaid sportlasi, ning oli vaja kõigile leida võistlemise ja arenemise võimalusi, et mitte uuesti kängu jääda kodanlaste sportlaste naeruks. Soome ja Läti tööliisspordi liitudega võistlused ei rahuldanud paljuid sportlasi. Läti tööliisspordi liit täitis omi kohustisi korratult ning Soome reisirid tulid sageli liig kallid, et neid oleks olnud võimalik palju ette võtta.

Teised tööliisspordi pidustused Eestis 1928. a. suvel.

Seepärast astuti vahetult N.-Vene töölisspordi organisatsiooniga, hakates sinna saatma ja sealt vastu võtma võistlejaid. Seda kõike tehti varem omaksvõetud solidaarsuse põhimõtte alusel, et töölissportlane võistleb kõikide maade töölissportlastega, laskmata end eksitada poliitilistest lahkuminekuist või üksiku partei huvidest.

See õilis põhimõte aga ajas suursotside, kes tugevaks läinud vabameelses töölissportlises liikumises arvasid tekkivat oma parteile kahjulikku organisatsiooni, vihha. „Rahva Sõna“ kirjutas möödunud suvel, et Töölisspordi Liit põdevat lastehaigust... käivat läbi N.Vene sportlastega, mida ükski sotsialist ei tegevat... ja noomis töölisspordi juhte õige jämedal toonil. Suurtsotsid hakkasid katseid tegema ja plaane hauduma, kuidas saada töölisspordi liitu niivõrd oma võimusse, et seal kõik sünniks, mis nemad tahavad. Suured härrad ja eluaegsed toompea puldi ja rusikalõvid nagu: E. Joonas (omaaegne tulisem spordi vastane), K. Virma ja A. Oinas, käsutati astuma töölisspordi liitu, et need üle võtaks liidu tõsistelt sportlastelt ja kogu paarituhandelse sportlastepere paneksid tantsima sotside keskkomitee pilli järele.

Hulk aega ebaõnnestusid kõik säärased sotside püüded. Alles kui septembri kuus Liidu esimees ja abi viibisid Venemaal võistlusreisil, juleti ette võtta vägivaldne ja Liidu põhikirja vastane esimehe ning abi nende kohtadelt tagandamine ja sinna E. Joonase ja A. Offenbachi taoliste „sportlaste“ asemele panemine.

Nii esimehe, kui ka abiesimehe tagandamine sündis täiesti põhikirjavastaselt. ETL-i põhikirjas § 17. on öeldud sõnasõnalt järgmist: „ETL-i juhatus otsustab küsimused lihthäälteenamusega. Tema istangud on täieõiguslikud kui sellest osa võtavad vähemalt 4 liiget, kelle hulgast on esimees ja sekretär ehk nende abid.“

Tegelikult koosolekust, kus tehti kurikuulus „väljaheitmise“ otsus ei võtnud osa ei esimeest ega ka selle abi — nii ei olnud ülalnimetatud koosolek ega ka sellel tehtud otsused üldse seaduslikud. Veel enam, ETL-i põhikirja järele kongressi poolt nimeliselt valitud esimehe võib liidust välja heita ainult kongress.

Kuid Eesti härrassotsid, kelle vastu juba ammu partei lihtliigete hulgas valitseb tugev opositsioon, ei leppinud ainult skandaalse ja seadusvastase esimehe

ja abiesimehe väljaheitmisega, selleks, et võimu Töölisspordi Liidus — mis seni oli püüdnud hoiduda võimalikult eemale sotside parteipoliitilistest septsustest — lõpuliikult partei kätte kiskuda, alustati ajaviitmatult ka nende tegevsportlaste ja ühingute väljaheitmist, kes julgesid mõista hukka töölisspordi liikumise muutmise parteipoliitiliseks tallermaaks. Samal ajal tegid härrassotsid pea kõigile parteitegelastele ja ustavatele liigetele korralduse, et need astuksid ajaviitmatult töölisspordi organisatsioonidesse, et sel teel saada enda kätte enamust oktoobri lõpuks kokkukutsutud kongressil. Nii ongi viimasel ajal paljudesse töölisspordi organisatsioonidesse hulgakaupa astunud liikmeks säärased inimesed, kes kumnagi poole varem olnud huvitatud sportist, ega nüüdki tunne huvi ühegi spordiala vastu.

Samal ajal tegevsportlaste väljaheitmine liidust jätkub endise hooga.

Sellega kasvav ja arenev töölisspordi liikumine kodumaal on tehtud täiel määral parteipoliitiliseks tallermaaks. Siitpeale ETL-i juhtidel üldse pole esmajärjekorras tähtis töölisklassi kehakultuuriline kasvatustöö ning tööliste tervishoidliste olude eest hoolitsemine, vaid poliitiline kihutustöö ja töölissportlaste kasvamine partei käsilasteks. Selle selgemaks tõenduseks oli hiljuti „Rahva Sõnas“ avaldatud kümme kõsku töölissportlastele, kus üheks tähtsamaks nõudeks oli, et iga töölissportlane peab olema valmis partei kutse peale. On teada, et umbes 80 protsenti ETL-i kuuluvaist tegevsportlastest mõistab täiel määral hukka härrassotside lõhkumispoliitika Eesti Töölisspordi Liidus; samas selge ka see, et iga tõsine töölissportlane, kes kuidagi näaseb ETL-i isehakkanud juhtide poolt oktoobri lõpuks kokkukutsutud „kongressile“, seal Eesti ja rahvusvahelise töölisspordi liikumise ühtluse huvides nõuab:

Võistlemisõigust kõigi maade töölissportlastega.

Lõhkujate kõrvaldamist liidust.

Parteipoliitilistes huvides liidust väljaheidetud tegevsportlaste ja ühingute tagasivõtmist.

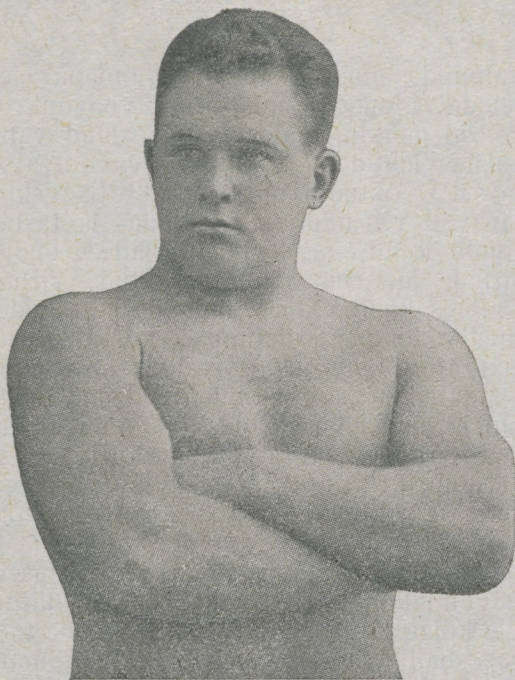
Töölisspordi liikumise rahvusvahelise ühtluse ja sisemise terviklikkuse järelseadmist.

Sportliste sidemete jätkamist kõigi Soome, N. Vene, Rootsi, Norra, Läti, j. t. töölisspordi organisatsioonidega.

Viie maa maadlusvõistlus.

„Jyry“ suurvõistlused Helsingis. — 108 osavõtjat. — 4000 pealtvaatajat.

Luhaäär ja Breimuth'i edukas esinemine.

Arnold Luhaäär.

Mitmekordne ilmameister tõstmises. Üks paremaid raskekaalu maadlejaid põhjamail ETL-i abiesimees.

Helsingi „Jyry“ korraldas 24., 25. ja 26. augustil Helsingis suured rahvusvahelised maadlusvõistlused, millest võtsid osa Soome, Rootsi, Saksa ja Eesti paremad maadlejad. Võistlustest pidid osavõtma ka N.-Venemaa meistrid, kuid kuna neil passide saamine hiljus, ei saanud nad Moskvast välja sõita. Kuigi Soome töölisspordi liit keelas ära võistlustest osavõtu kõigile Liitu kuuluvaile sportlastele, saabus võistlustele osavõtjaid kõigist Soome töölisspordi ühinguist, nii et üldine osavõtjate arv — 108, kujunes Soomegi kohta rekordiliseks.

Eesti poolt võtsid võistlustest osa Luhaäär ja Breimuth. Mõlemad esinesid tähelepanu vääri edukusega: Luhaäär tuli raskeskaalus erakordselt tugevas konkurents kolmandale kohale, kuna Breimuth nelja vastasega maadles viiki ja kuigi nii auhinna saajate hulgast välja langes, tuli ometi Soomest tagasi ilma ühegi kaotuseta.

Soome lehed kirjutasid võistluste järele mõlemast Eesti maadlejast suure kiitusega.

Võistlustel esines ka ilmakuulus Saksa maadleja Seelenbinder (Spartakiaadi võitja), kes aga ootamatult tuli teisele kohale, andes esimese koha mitmekordsele Soome meistrile Juholale.

Rootsi ainus esitaja Köhl ei pääsenud üldse auhinnale.

Võistlused peeti Kaisaniemi puisteel, kolmel matil korraga ja neid oli ilmunud jälgima rekord-arv pealtvaatajaid — umbes 4000 inimest.

„Jyry“ suurvõistlused maadluses. 108 osavõtja võimas paraad.

Neli päeva Moskuas.

ETL-i kergesportlaste huvitav võistlusreis SSSR-is.

V. Djatskov.

Ilmakuulus N.-Venemaa teivashüppaja; seab Tallinna staadionil uue töölisspordi ilmarekordi teivashüppes 3.85.

Oli tormine ja sajune kesköö, kui viis töölissportlast: R. Sirge, A. Luhaäär, E. Lepp, O. Prosalik ja A. Antson alustasime Leningradi kiirrongiga reisu Moskva, seal peetavaile suurtele rahvusvahelistele kergejõustiku võistlustele. Ilm oli erakordne: kaks päeva kestnud sadu oli jõudnud oma haripunktile. Vett voolas lakkamatul kohinal, pekstes valjul krabinal vagunaknaid ja katuksed. Tugev torm mattis jaama ümbruses puisteid metsikusse tantsu, keerutades esimesi värvilisi lehti kirevate liblikatena vihmast lainetavaile alleile. Rong sööstus tormi ja vihmavalingusse otsegu keerisesse.

Hommikul lisandusid meie meeskonda kaks sümpaatset Narva töölissportlast Vitsut ja Reitsnik, ja helevusrikas reis jätkus. Leningradis võttis meid vastu sama sajune ning sügishall ja porine ilm.

Suure ilmalinna lakkamatult elav liikumine, viimase võimaluseni täiskiilutud

trammid, hoiatussignaalide omapäraselt heleda tilinaga; määratud veovankrite voorid nahkkuubedes ja määrdunud vammustes juhtidega, lõputu rahvavool avaral „25. oktoobri prospektil“ (Nevskil), säravad vitriinid näilise toidu- ja tarbainete küllusega; viinamarjade, õunte, pirnide ja arbuuside määratud virnad kauplusaknail, tänavamüüjate korvides ning kandikuil; riietumise korralikkuses märgatav paremus võrreldes möödunud aasta sügisega; optimistlikud, tööroõmsad ja energilised näod kõikjal — ei kusagil ainustki, Euroopa suurlinnades — Berliinis, Pariisis, Varssavis, pea igal sammul kohtavat, rasvasse uppuvat tõusikukogu; üllatav autode vähesus ja heleda dissonantsina siin-seal kerjused, kuivetand ja värisev käsi väljasirutatud. Üle kõige Leningradi niiske ja udune taevas, hall vihm ja suurlinna lakkamatu liikumiskohin. Need meie esimesed mul-

jed ja tähelepanekud kuulsast Neeva linnast.

Saadetuna vaksalisse vastutulnud Leningradi sporditegelasist, peatusime hiiglasuures Oktoobri vaksali läheduses asuvas võõrastemajas. Mitmetunnilise siinoleku saime kasutada vaid vanniskäimiseks, õhtusöögiks ja lühikeseks jalutuskäiguks linnas, kuna jätkasime sõitu edasi juba samal hilisõhtul Moskva kiirrongiga, kus lakkamatu vihmakrabina ja monotooni rongimürina saatel igaüks meie ekskursantidest omal magamisemel vaibus pea väsinuna unne.

Moskvas tervitas meid hele ja päiksepaisteline hommik hulga vaksalisse vastu tulnud sportlaste ja sporditegelastega, kelledest mitmed juba hääd tutvavad kevadisest võistlusreisust.

Vaksalist sõidutati meid vastasolevate autodega Kremli ääres asuvasse Moskva paremasse võõrastemajja „Sta-

Demin.

Töölisspordi ilmameister kümnevõistluses; (Moskvast). Saavutas Tallinnas uue SSSR-i rekordi kaugushüppes 6.96 m.

ro Varvaskajasse“, mille kodustes ja kaunites ruumides asuti peale hommikueinet puhkusele, kuna esimesed võistlused juba samal päeval vaevalt 3—4 tundi hiljem.

Lühikese puhkuse järele võistlusväljale, kaunile Tomski staadionile saabudes, üllatas meid pealtvaatajate rohkus. Ligi 20.000 inimest olid kogunud jälgima rahvusvahelisi kergejõustiku võistlusi, millest võtsid osa peale meie, väljamaalastena veel rootslased. Esimese võistluspäeva paremateks tagajärgedeks olid:

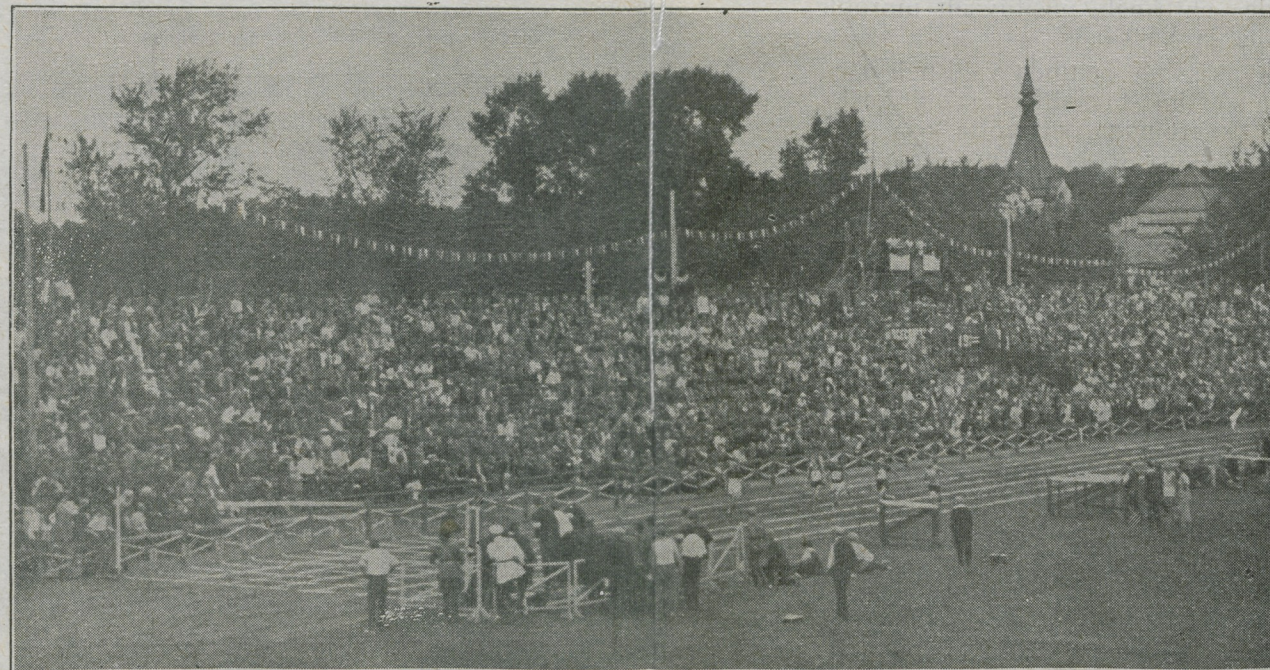
200 m. 1) Puschni 23,5; 2) Svensson (Rootsi) 24; 3) Schiharev 24,6.

1500 m. 1) Denisov 4.12,2; 2) Schanarov 4.30,6; 3) Antson (Eesti).

5000 m. 1) Maljaev 16.11,4; 2) Kudelin 16.51,1; 3) Vitsut (Eesti) 16.52,6.

Kaugushüpped: 1) Ljulko 6.63; 2) Osolin 6.47.

Haamriheites: 1) Ljahov 36.63; 2) Zistjakov 33.85. Teise võistluspäeva hiiglatagajärjeks oli Pushni saavutus

Rahvusvahelised kergejõustiku võistlused Moskuas.

Pilt kujutab Moskva suurvõistlusi Tomski staadionil, millest võtsid osa ka Eesti töölissportlased. Samal staadionil peeti ka ilmakuulus spartakiaad 1928. a.

400 m jooksus 50,2, mis uueks SSSR rekordiks, teiseks tuli rootslane Svensson ajaga 51,5. Eestlane Vitsut tuli 3000 m. jooksus kolmandale kohale ajaga 9.41. Esimene oli Malajev.

100 meetri jooksus tuli esimeseks Puschni, ajaga 11.4. Eestlane Reitsnik oli neljas ja eestlane Lepp viies.

500 m. jooksus naistele saavutas Guseva hiiglatagajärje 1.23,4, võites viimastel meetritel Ivanovat, kes jooksis haruldase kauniduse ja stiilikusega. Kõrgushüppes oli esimene Schamanova 1.45; teine Ivanova 1.40 ja kolmas Andreeva 1.35.

Ilm oli mõlemal, eriti viimasel võistluspäeval väga halb, lõikavalt külm ja vinge, selletõttu jäid ka tagajärjed oodatust märgatavalt nõrgemaks. Eesti noortest sportlastest koosnev võistlusmeeskond, peale tähelepanudava edukusega esinenud Vitsuti, ei suutnud loomulikult pakkuda väärlist konkurentsi N. Vene vanematele meistritele.

Üldiselt spordihuvi Moskvas on määratu suur. Võistlustel on pealtvaatajaid harilikult 10—15.000, suurematel jalgpallivõistlustel koguni 40—50.000; spordiga tegelevad noorsoost pea kõik, kusjuures mitmekülgsus spordialade harrastamisel silmapaistvalt suur. Staadione ehitatakse iga aastaga ikka rohkem ja rohkem; kaunim uuematest on kuulus „Dünamo“ staadion, mis Tomski staadionist asub umbes pool kilomeetrit eemal ja oma avaruselt ja mõjuvuselt jätab varju isegi Pariisi Kolombi staadioni. Praegu mahutab „Dünamo“ staadion pealtvaatajaid umbes 60.000, kuid teostatavate juurdeehituste teel võib vist pealtvaatajate arvu tõsta kuni 80.000-ni.

Riik toetab sporti määratute summadega ja kehakultuuri alal on teostatud reforme, mis võiks olla eeskujuks kogu Euroopale.

Eesti töölissportlasi koheldi Moskvas venelastele omase lahkuse ja võorastevastuvõtlikkusega.

Rohketest muljetest jäävad unustamatult meelde Ivanovi „Blokadi“ täiuslik ja viimse võimaluseni kõitev etekanne esimeses Moskva kunsti-teaatri ja O'Neili drastiline ja põrutav draama „Neeger“ Taiirovi teatri geniaalse Koonen'iga teises peaosas, missugust mõjuvat lavastust käesolevate ridade kirjutajal oli võimalus imetleda nüüd samas teatri pooleaastase vanheaja järele teistkordselt.

N. Venes on näitekunst ja teatrid sellasel kõrgusel, et Lääne-Euroopa teatreid, isegi kõige paremaid, nendega vaevalt saab võrrelda, kõnelemata meie teatritest. Selletõttu siin on ka täiesti võõraks mõisteks kõnelus teatri kriisist. Huvi teatrite vastu on seevõrra suur, et need alati viimse võimaluseni pealtvaatajaid täiskiilunud, kuigi samad näidendid sagedasti kaks-kolm aastat järjest repertuaaris.

Üldiselt on elu Moskvas veelgi vilkam kui Leningradis. Nälgast ja kohutavast viletsusest, millest kodanlised lehed kogu maailmas kirjutavad pikki õuduslugusid, pole kusagil jälgegi. Tõsi küll, puudulikkude transportolude ja suure elanikkude arvu tõttu tekivad sagedasti üksikute toiduainete ostmisel sabad, kuid need ei tähenda veel puudust ja nälgast ei kõnele isegi kõige ägedamgi Nõukogude korra vastane. Riietumises valitseb kaunis lihtsus. Kõikjale on kerkimas uusi monumentaalseid ehitusi. On siingi nähtavasti jõutud üle suuremaist majanduslisist raskusist.

Tolm ja mustus ning kohatine remonteerimatus, see Vene linnade tavaline pahe häirib vaid siingi positiivseid muljeid — ja üksikud kerjused siin-seal, panevad põhjendatult kahtlema N. Vene-maa hoolekande eeskujulikkuses.

Muide: elu keeb, positiivselt muretu, jõuküllane ja kärsik.

Moskvas saime peatuda vaid neli päeva, kuna sõitsime tagasi Leningradi kesknädalase kiirrongiga, et võtta osa seal peetavaist suurtest kergejõustiku võistlustest. Leningradi võistlused toimusid laupäeval ja pühapäeval uuel Lenini nimelisel staadionil haruldaselt kaunite ilmadega ja neist võttis üldse osa üle 600 kergesportlase. Neist huvitavaist suurvõistlusist aga järgmine kord.

Reschetnikov.

Töölispordi ilmarekordimees odaheites (64,85).

Suurvõistlused Eestis.

SSSR-i ja Soome meistrite hülgesaavutused Tallinna staadionil.

Kolm uut ilmarekordi.

Eesti Töölisspordi Liit korraldas Tallinnas 10. ja 11. augustil suured rahvusvahelised kergejõustiku võistlused. Need kujunesid suure rahvusvahelise osavõtjate hulga ja hiiglatagajärgede tõttu sportlikeks suursündmuseks mitte ainult Eestis, vaid kogu Euroopas.

Võistlustest võtsid osa peale rohke arvu Eesti töölissportlaste kaheksailmakuulsat N. Venemaa ja kuus paremat Soome kergesportlast.

Võistlussaavutused kujunesid kauni ilma ja tugeva konkurentsi tõttu harukordselt kõrgeks. Seati koguni kolm uut töölisspordi ilmarekordi, millistena jäi spordi ajaloosse püsima: kauni-kehalise venelase Djatskovi saavutus teivashüppes 3,85, soomlase Virtaneni tagajärg 100 m. jooksus 10,7 ja N. Vene teatejooksu meeskonna tulemus rootsi teatejooksus 2,01,4.

N. Vene sportlased võistlesid peale Tallinna veel samal nädalal Pärnus ja Narvas.

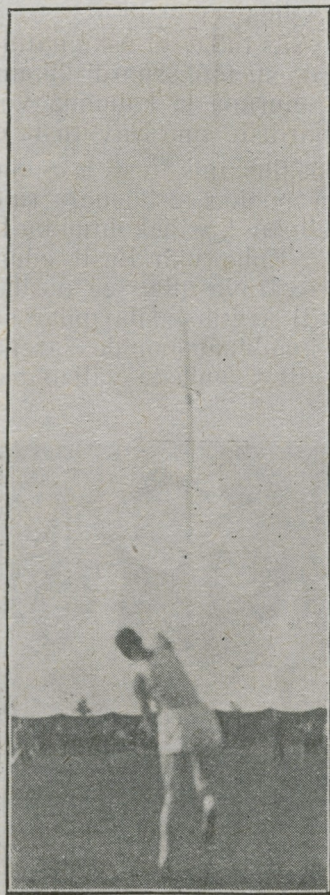
Igalpool oli võistlusi ilmunud jälgima suur arv pealtvaatajaid. Pärnus ja Narvas isegi seni-

nägematu rekordarv. Narvas müüdi võistluspiletid juba hulk aega enne võistlust viimaseni ära. Pealtvaatajate mure võistlusväljal oli seevõrra suur, et kõigi jaoks kohti ei jatkunud.

N. Denisov

Kuulus N. Vene keskmajaajooksja. Võistles hiljuti Tallinnas ja Helsingis, võites 1500 m. jooksus kuulust Soome pikamaajooksjat L. Virtanen'i.

Markov.

SSSR-i parem odaheitja ja kuuliõukaja. Saavutas Tallinna võistlustel odaheitel 58,67, on Moskvast lennutanud oda aga üle 62 meetri.

Peale venelaste ja soomlaste esinesid Tallinna võistlustel tähelepandava edukusega ka mitmed noored Eesti töölissportlased. Nii seadis ETL'i suuri lootusi äratav jooksutäht K. Vitsut Tallinna võistlustel koguni kolm uut Eesti rekordi. Lootustäratava edukusega esinesid eestlastest võistlustel veel Ollik, Embach ja Holts.

Üldiselt olid Tallinna võistluste tagajärjed:

100 m. 1) Virtanen (Soome 10,7; 2) Puschni (S.S.S.R.) 10,8; 3) Kornienko (S.S.S.R.) 11,0; 4) Mankki (Soome) 11,05; 5) Demin (S.S.S.R.) 11,1

200 m. 1) Puschni (S.S.S.R.) 22,2; 2) Kornienko (S.S.S.R.) 22,3; 3) Virtanen (Soome) 22,5.

400 m. 1) Tapola (Soome) 52,0; 2) Gromov (S.S.S.R.) 52,9; 3) Ilmarinen (Soome) 55,9.

800 m. 1) Denisov (S.S.S.R.) 2,00,0 (Uus S.S.S.R.-i rekord); 2) Anderson (Soome) 2,01,4; 3) Vitsut (Eesti) 2,07,3 (Uus Eesti E.T.L.-i rek.)

1500 m. 1) Denisov 4,07,8 (uus S.S.S.R.-i rekord); 2) Andersson 4,18,1; 3) Vitsut 4,19,9 (Uus Eesti E.T.L.-i rekord).

3000 m. 1) Vitsut 9,39,0 (Uus E.T.L.-i rekord); 2) Ollik (Eesti) 9,47,0; 3) Karu (Eesti) 9,59,8.

Kaugushüppes: 1) Demin 6,95 (Uus S.S.S.R.-i rekord); 2) Kornienko 6,56; 3) Ilmarinen (Soome) 6,42.

Eesti-Sooma 1:0.

Üllatuslik suurvõit maavõistlusel.

Lõppeva jalgpallihooaja kaunimaks suursündmuseks kujunes esimene Soome-Eesti töölissportlaste jalgpallimaavõistlus, mis möödus helevusrikkalt ja pinevalt Helsingis möödunud pühapäeval.

Maavõistlus peeti Elanthara kaunil puisteedest ja kaljudest piiratud spordiväljal ja seda oli ilmunud jälgima, vaatamata hilissügisest, üle tuhande inimese.

Eesti meeskond rivistus algvileks väljale järgmises koosseisus: väravas Kipper, kaitses Paimets ja Martens, poolkaitses Päärman, Tõnisson ja Bielefeldt, edurivis Klaos, Bersin, Vellart, Peeneke ja Joller. Reservis Käsperviik ja Angel.

Sooma maavõistluse meeskonna koosseis oli järgmine: väravas Halme, kaitses Therman ja V. Lehto, poolkaitses Effraimsson, Forsten ja K. Lehto, edurivis Taipale, Veckström, Pesonen, Frii ja Nyström.

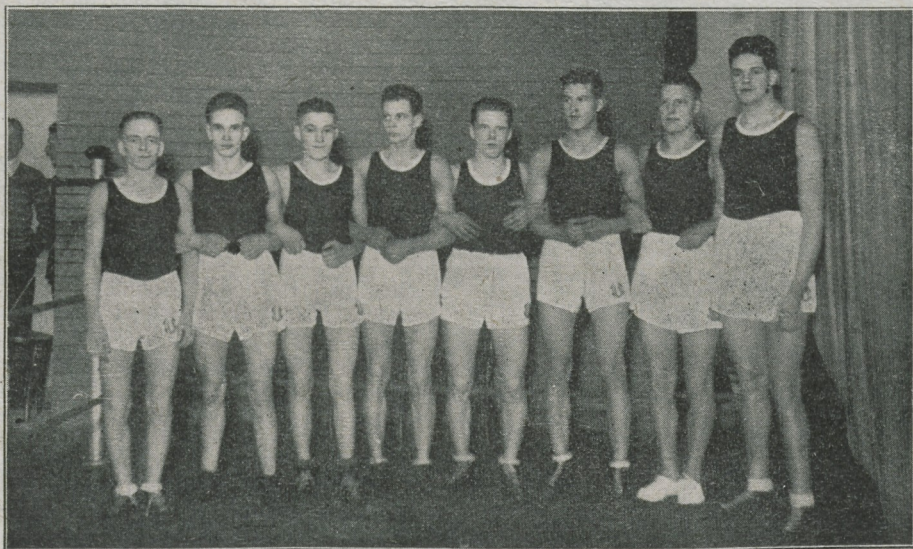
Sooma meeskonna koosseis oli soomlaste enestegi tõendusel erakordselt tugev: sellesse kuulusid üheksa jalgpallimängijat, kes olid kaitsend Soome nime eelmisel aastal Moskvast peetud üleilmli-Spartakiaadil, kus Soome võitis ülekaalukalt tagajärjega 5:1 Inglise, 2:1 Valge-Vene ja 3:2 Siberi meeskonda, ainult kõige

napimalt 3:2 kaotades Urugaile. Veel käesoleval sügisel oli sama meeskond mänginud Helsingis Leningradi koondusmeeskonnaga viigi: 1:1, kuna Leningradi meeskond omakord võitis vähe aega hiljem linnavõistlusel Moskva tagajärjega 3:1.

Kuigi Eesti meeskond oli koosseisult parim ja Eesti töölissportlaste jalgpalli tasapind ainsa aasta jooksul tõusnud ootamatult kõrgele, mille tunnistuseks suurvõidud N. Novgorodi ja Helsingi üle — ei olnud pühapäeval Elantarha väljal enne võistlust vist küll ainustki inimest, kes oleks uskunud Eesti võitu. Ei julgend seda uskuda ükski meie mängijaistki, kuigi mindi väljale kindla ja üksmeelse otsusega: võistelda viimseni, sellase visadusega kui vähegi võimalik.

Sellest siis tuligi, et uskumattu sai usutavaks ja Eesti töölissportlase liikumine võis kirjutada suurima ja kaunima võidu oma seniste sportlaste suursaavutuste esiritta.

Maavõistlus, mis Eesti ja Soome vahel järjekorra poolest esimene, rullus lahti täpselt kell 2 p. l. vahekohtuniku E. Tuomi vilistusel. Kohe viib Eesti edurivi palli soomlaste värava alla, see püsib ilma, et tekiks eriti kriitilisi silmapilke, eestlaste kaunite kombinatsioonide arenedes ligi paar minutit soomlaste väljapool.

Grupp paremaid Soome poksijaid (töölissportlased).

Siis vallutavad soomlased mängu ja suruvad eestlased tugeva rünnakuga umbes seitsmeks minutiks teisele väljapoolle. Seisukord näib kujunevat juba tuliseks, kuid soomlaste rünnak on vaid esimene löke, mis pea vaibub. Eestlased arendavad kiire lühidasõodu mängu, tempo muutub veelgi tulisemaks ning jõulisemaks. Pall käib värava alt värava alla ja üllatuseks mäng muutub t a s a v ä g i s e k s.

Üheksandal minutil on Eestil suur võimalus, 18-dal minutil Soomel, — mõlemad nurjuvad.

Eesti meeskond mängib haruldase innuga ja tasavägine poolaeg lõppeb publiku üldisel ning varjamatul üllatusel tagajärjetult: 0:0.

Esimese poolaja tulemus on meie meeskonnale suuremaks ergutuseks ja mehed ilmuvad vaheaja järele väljale veel kindlama enesetundega.

Poolaeg algab soomlaste tulise surumisega meie väravasse. See saab kesta aga ainult paar minutit, siis muutub mäng uuesti lahtiseks, suurelt kauniks, kiireks ja vaheldusrikkaks. Üllataval kombel mäng areneb seevõrra tasavägiseks, et raskeks läheb ennustada võitjat.

70-al minutil on Soome heaks suur võimalus. Frii lööb võimsa ja püüdmatu löögiga lähedalt, kuid pall põrkab latti ja lendab sealt maha, kust energiline värava-vaht selle kiirelt eemale tõrjub. Lööki oli seevõrra tugev, et pani värisema kogu värava.

Eestil läheb 18. minutil Soome väravasse

ratud pendeli, kuna Soome kaitse oma väravaruumis palli käega tõrjunud. Üle tuhande pealtvaataja jälgib hinge kinni pidades Peenekese asumist löögile. See õnnestub haruldaselt. Tagajärg 1:0 Eesti heaks kutsub välja kiiduavalduste tormi.

Palli lahtilöömisel käib soomlaste tormijooksu laine korraks Eesti värava alla, siis vallutavad eestlased võiduvaimustusest saades märgataval määral uut energiat, ülekaalukalt mängu.

Vaatamata sellest, et soomlased püüavad tasuda kaotust kogu hingega, ei õnnestu see. Mängu lõpuminutitel on soomlastel suur võimalus, kuid Kipper püüab mahaheites värava paremasse nurka juhitud palli virtuoosliku meisterlikkusega.

Veel mõned minutid tasavägist mängu, siis kuulutab vahekohtuniku vile esimese Eesti-Soome maavõistluse lõppenuks. Eesti meeskond lahkub väljalt elavate kiiduavalduste saatel.

Üldiselt tuleb tähendada, et Soome meeskond mängis tehniliselt paremini kui Eesti oma, kuid eestlaste suurem võistlus-südidus tõi võidu. Eesti meeskonnas olid kõik üksteist omal kohal, kusjuures igaüks pani välja oma parema. Soomlaste kaotuse tingis osaliselt kindlasti ka nende ebaõnn, kuigi ka Eestil mitu suurt võimalust nurjusid.

Võit Soome üle asetab Eesti käesolevaks aastaks Balti riikide jalgpallimeistriks, kuna Läti-Eesti töölissportlaste maavõistlus, mida peeti kevadel Tallinnas, lõppes, vaatamata eestlaste ilmest ülekaalust, teatavasti viigiga.

LUZERNI KONGRESS PRAAGAS.

Oktoobrikuu 11. päeval astub kokku Praagas Sotsalistliku Töölisspordi Internatsionaali kongress. Selle rahvusvahelise organisatsiooni (mis viimasel ajal on täielikult läinud sotside kätte, teenima nende ja kodanlaste vajadusi) kokkutulek Praagas on mõneski suhtes otsustav ja niivõrt tähtis, et meiegi töölissportlastel selle vastu huvi peaks jatkuma.

Juba Helsingis 1927. aastal peetud Luzerni kongressil tehti otsusi, mis oluliselt muutsid kogu selle spordiinternatsionaali loomuse ja tema asutamisel ülesäetud põhimõtted. Helsingis peetud kongressil pääsid võimule n.n. „Saksa suuna“ kandjad. See „suund“ viskas külmavereliselt nurka kõik sportlised püüded ning pani asemele sotsialistlikkude parteide poliitilised põhimõtted. Nii astuti ühendusse Amsterdami sotsialistlikkude ametiühingutega ja ulatati käsi kodanlaste rusika alla ja tema kasuks töötavale rahvusvahelisele Tööstusroole. Oli täitsa arusaadav, et Luzerni Spordiinternatsionaalis võimule saanud sotsialistid hakkasid juhtima organisatsiooni oma poliitiliste põhimõtete järele. Kuna nad varem olid heitnud nurka ametiühinguis ja noorsoo-organisatsioonides klassivõitluse põhimõtted, asetades neid lõhnava „klassirahuga“, siis tehti sedasama kiires korras spordiinternatsionaliski.

Kuid siin astus sotsialistide vagale soovile talistuseks ette hulk pahempoolseid töölissportlasi ja spordiliste, isegi osa ausaksjäänud sotsialiste protesteeris Luzerni Internatsionaali säärase tegevuse vastu. Need tuli võita ja teha hädaohutuks härrassotside püüetele. Seepärast heidetigi juba kohe Helsingi kongressil Luzernist välja esimesena Schveitsi Töölisspordi Liit, kelle juhatus küll tervena koosnes sotsialistidest, kuid kes olid niivõrt ausad, et ei tahtnud hakata täitma kõiksuguseid poliitilise partei käske, vaid nõudsid endiselt igakülgset vaba sportlase tegutsemise võimalust.

Siit algas sotside lõhkumistöö päale. Veel samal aastal heideti nende käskudele mittealluvaid töölissportlasi välja Tshehhho-Slovakkia liidust üle 200.000. „Väljapildumine“ jätkus kõigil mail. Saksamaal ja Soomes, kus töölissportlaste pere criti klassiteadlik ja haritud,

on aegajalt tegevsporlasi olnud liidust enam väljaheidetud kui liidus. Peale selle on Luzerni sotside-internatsionaal oma äraandliku poliitika vajadusi tagaajades järjest hirmuvalitsejana talitanud Schveitsi, Inglismaa ja Eesti Töölisspordi Liitudega — olgugi, et need liidud ametlikult on kogu aeg kuulunud sotsialistide võimkonda. Terroriseerimise põhjuseks oli ainult see, et nimetatud liidud koolipoisilikult ei võtnud kuulda kõiki Lu-

O. Lamminen

Üks sümpaatsemaid Soome töölisspordi liikumise juhtidest. Soome töölisspordi lehe Työväen Urheilulehti'i toimetaja.

zerni härrassotside käsutusi ja ei alistunud nende soovi kohaselt täiesti kodanliste spordiorganisatsioonidega sõbrustamisele.

Moskvas peetud Spartakiaadist osavõtmise pärast (mis iseenesest oli korraldatud vastukaaluks kodanliste sportlaste samaaegsele olümpiaadile) heitsid Luzerni „juhid“ ja nende käsikud jälle kümneid tuhandeid töölissportlasi organisatsioonidest välja — kuna samal ajal ise aga asusid vennaliikku „ühisse väe-

-
- Kõrgushüpped:** 1) Ilmarinen (Soome) 1.80; 2) Djatskov (S.S.S.R.) 1.65; 3) Embach (E.) 1.60.
Teivashüpped: 1) Djatskov 3.85 (Uus töölisspordi ilmarekord).
Kuulitõukes: 1) Markov (S.S.S.R.) 12.97; 2) Demin 11.13; 3) Holts (Eesti) 10.46.
Kettaheites: 1) Gromov (S.S.S.R.) 38.35; 2) Markov 36.35; 3) Nahk (Eesti) 27.47.
Odaheites: 1) Markov 58.67 (S.S.S.R.); 2) Demin 47.85; 3) Nahk 34.90.

Kakskümmendkaks rahvusvahelist.

ETL-i viieteistkümne jalgpallimeeskonna edukas aastabilans.

Lühikese aja jooksul jalgpallisport Eesti Töölisspordi Liidus on teinud määratuid edusamme. Vaevalt kaks aastat tagasi ei olnud Liidus rohkem kui ainult üks (loe üks!) jalgpallimeeskond — nüüd ulatub ETL-i kuuluvate, kahe tegevusaasta jooksul ellukutsutud jalgpallimeeskondade arv juba üle 15-ne, kusjuures Tallinnas üksinda 6 jalgpallimeeskonda. Samal ajal umbes neli ETL-i jalgpallimeeskonda kuuluvad mänguvõimelt rahvusvahelisse klassi, olles võimelised tähelepandava edukusega võistleva kodumaa kodanliste liidu paremate jalgpallimeeskondadega. Eesti Töölisspordi Liidu jalgpallispordi kvantitiivsest kui ka kvalitatiivsest edust kõnelevad kõige selgemat keelt käesoleval aastal peetud rohkearvuliste jalgpallivõistluste kaunid tulemused.

Üldiselt peeti möödunud hooajal ETL-i, nüüd juba lõhutud juhatuse, energilise töö tulemusena üllatavalt suur arv rahvusvahelisi jalgpallivõistlusi — tervelt kakskümmendkaks rahvusvahelist palliheitlust kroonivad ETL-i juhatuse ja jalgpallitoimkonna tegevuskroonikat. Kahestkümmest kahest rahvusvahelisest peeti Eesti pinnal 12 ja välismaal 10. Maavõistlust on Eesti pidanud möödunud aastal kolm. Neist lõppes Tallinnas peetud **Eesti-Läti** maavõistlus viigiga 2:2 ja **Nõukogude-Vene-Eesti** maavõistlus kaotusega 4:1. Kuna möödunud pühapäeval Helsingis peetud **Soome-Eesti** maavõistlus lõppes üllatava hiilgetagajärjega 1:0 Eesti kasuks.

Linnavõistlusi on aasta jooksul peetud seitse ja üllataval kombel need on lõppenud ETL-ile tähelepandava edukusega. Toome allpool nendest üldkokkuvõtte:

Tallinn—Helsingi 2:1, Tallinnas. Tallinn—N. Novgorod 3:3, N. Novgorodis. Tallinn—N. Novgorod 6:4, Tallinnas. Tal-

linn—Vsormova 2:1, Vsormovas. Moskva—Tallinn 7:0, Moskvast. Riia—Tallinn 3:2, Tallinnas. Egorjevsk—Tallinn 6:0, Egorjevskis.

Ülejäänud 12 rahvusvahelist võistlust on lõppenud järgmiste tulemustega:

„Kullervo“—Tallinna Töölisspordi Ühing 5:1, Helsingis. „Ponnistus“—„Noorus“ 7:3, Helsingis. „Vesa“—Pärnu Töölisspordi Ühing 3:0, Helsingis. „Vesa“—„Hermes“ 2:0, Helsingis. „Vesa“—Tallinna Töölisspordi Ühing 0:1, Tallinnas. „Kullervo“—„Sparta“ 3:0, Tallinnas. „Kullervo“—Pärnu Töölisspordi Ühing 2:0, Pärnus. „Kanaviev“—Tallinna 7:3, Kanavievis. „Elanto“—Tallinna Töölisspordi Ühing 3:2, Tallinnas. N. Novgorod—Pärnu Töölisspordi Ühing 8:0, Pärnus ja N. Novgorod—Narva 16:0, Narvas.

Hiilgepärtiiks möödunud jalgpallihooajal oli augustikuul Tallinna staadionil peetud N. Novgorodi—Tallinna linnavõistlus, mille võitis suure ülekaaluga ja harukordselt kauni mänguga Tallinn ja möödunud pühapäeval Helsingis peetud Soome—Eesti maavõistlus, üllatustagajärjega 1:0 Eesti heaks. Tähelepanu väärivaks sündmusiks läinud hooajal olid veel Eesti ja N. Vene ja Eesti—Läti maavõistlused. Mõlemal maavõistlusel Eesti noored jalgpallimängijad esinesid suure südiduse ja tehniliselt kauni ning kõrgeklassilise mänguga, kuigi kumbki maavõistlustest ei suutnud füünila sellase kõitvuse ja tehnilise täiuseni, mis iseloomustas eelpoolnimetatud N. Novgorodi ja Tallinna linnavõistlust ja Soome—Eesti maavõistlust.

Kodumaiste jalgpallivõistlustega kokku on Eesti Töölisspordi Liidus aasta jooksul peetud üle 100 jalgpallivõistluse. Võiduga Soome üle ja viigiga Läti vastu, võib Eesti end käesoleval aastal täie õigusega nimetada Balti riikide jalgpallimeistriks.

rinda“ kodanliste sportlastega, nagu näiteks Belgias, kus Luzerni lugupeetumad liikmed olid kodanlaste võistlustel kohutunikkudeks, või nagu Soomes, kus sotsialistide partei liidrid (Helsingist Hulpi ja Tampereist Hakkila) karjusid elagu kodanliselt olympiaadilt tagasitulevatele võistlejatele ja kutsusid kehvi töölisportlasigi ohverdama omi veeringuid kodanlaste olympiakassade hääks.

Niisugune on olnud Luzerni härras-sotside spordiinternatsionaali tegevus. Algaval kongressil, nagu kuulda, tulebki harutusele päämiselt kaks küsimust: võitluse tugvendamine ausate ja klassivõitluse alusel püsivate liitude ning liigete vastu ning Nõukogude Venemaa ja kõikide teiste maade pahempoolse ilma-vaatega sportlaste vahelkordade ära-

rikkumine, muidugi ka endisest tugevam keeld Venemaaga võistlemise suhtes.

Seepärast on kõikide radikaalsemate sportlaste kohus kaasa aidata võidelda oktoobris Praagas tehtud tagurilis-sotsialistlikkude otsuste vastu.

Seepärast tuleb igal teadlikul töölisportlasel nõuda kindlasti sotside poliitilistel eesmärkidel liitudest väljaheidetud liigete tagasivõtmist. Tuleb koonduda read uuesti, hoolimata sotside demagogiast ja valedest üksikute tegelaste aadressil — ning nõuda järeljätmatult täielikku võistlemisvabadust kõikide maade töölisportlastega, sest mitte allumises kodanlusele ja leppimises temaga ei seisa tööliklassi edu ja hüvang, nagu sotsid seda ette kujutavad, vaid temale vastuseismises ja võitmises.

ETL-i paremad saavutused kergejõustikus.

Suur edu ainsama aastaga.

Kergejõustik on Eesti Töölisspordi Liidus võrreldes jalgpalli, poksi ja raskejõustikuga seni olnud tunduvalt nõrgem; isegi selle harrastajate arv pole kerkinud esimesil tegevusaastail eriti kõrgele, kuigi ETL-i juhatus seni püüdis teha kõik, mis võimalik selle kaunima ja intelligentsema spordiala edustamiseks. Rõõmustavaks erandiks on olnud siiski viimane tegevusaasta, mis tähistab üldises saavutustasapinnas võrreldes eelmiste aastatega, tuntuvat tõusu, kuna samal ajal ka tegevate kergesportlaste arv on tõusnud pea kolmekordselt suuremaks.

Toome allpool viie parema saavutused möödunud kergejõustiku hooajal.

100 m. jooksus:

11,7 E. Lepp.	11,9 Embach.
11,8 J. Reitsnik.	12,0 Vachmann.
11,9 Keit.	

200 m. jooksus:

25,1 Lepp.	26,2 Embach.
25,1 Reitsnik.	26,3 Vachmann.
25,5 Keit.	

400 m. jooksus:

56,1 Keit.	57,8 Vachmann.
57,2 Karu.	

800 m. jooksus:

2.07,3 Vitsut.	2.15,2 Kleinsepp.
2.12,1 Lind.	

1.500 m. jooksus:

4.19,9 Vitsut.	4.34,8 Kleinsepp.
4.27,2 Veeber.	4.40,2 Laidoner.
4.27,3 Lind.	

3.000 m. jooksus:

9.39,0 Vitsut.	9.59,8 Karu.
9.47,8 Ollik.	

5.000 m. jooksus:

16.51,2 Vitsut.	17.18,4 Veeber.
17.18,2 Ollik.	17.18,5 Kleinsepp.

Kaugushüppes.

5.95 Embach.	5.51 Lepp.
5.55 Keit.	

Kõrgushüppes:

1.60 Antson.	1.55 Nugis.
1.60 Embach.	1.50 Matson.

Kuulitõukes:

11.12 Holts.	10.64 Prosalik.
10.71 Luhaäär.	

Kettaheites:

33.00 Prosalik.

Odaheites:

41.68 Prosalik.

A Antson

Esimene Eesti ETL-i meister kesk- ja pikamaa jooksudes. Jooksnud 1000 m. 2.43,1; 1500 m. 4.18,2; 3000 m. 9.35,8 ja 5000 m. 16.19.

Maavõistluse võitjad ETL-ist väljaheidetud.

Nagu „Rahva Sõna“ nr. 229. teatab, on Eesti Töölisspordi Liidu isehaigikand juhatus otsustanud lisaks varem „väljaheidetud“ töölissportlastele, Liidust välja heita ka Soome-Eesti maavõistluse võitja meeskonna terves koosseisus. Ei tarvitse vist kaua oodata, siis on Eesti Töölisspordi Liidust härrassotside poolt väljaheidetud kõik tegevsporlased ja siis arvatavasti asutakse jalgpalli- ja kergejõustiku meeskondi moodustama Virma ja Offenbachi taolistest meestest.

N. Novgorod — Narva 16:1

POKS.

Eesti poksijad Soomes.

Suured rahvusvahelised poksivõistlused Helsingis.

Soome suurem tööliisspordi organisatsioon, Helsingi „Jyry“, korraldab Helsingis 13., 14. ja 15. oktoobril suured rahvusvahelised poksivõistlused.

Võistlustest võtavad osa ka 2—3 paremat Eesti Tööliisspordi Liidu poksijat.

Peale Eesti poksijate saabub võistlustele osavõtjaid veel Rootsist, Norrast ja N. Venemaalt.

Osavõtukutse Eesti sportlastele saab Tallinna juba nädal aega tagasi.

Poksi suurvõistlused Eestis.

Osavõtjaid Soomest, SSSR-ist ja Rootsist.

Eesti tööliissportlised organisatsioonid kavatsevad ühiselt käesoleval sügisel korraldada Tallinnas, suured rahvusvahelised poksivõistlused. Võistlustele on loota osavõtjaid peale rohke arvu Eesti tööliissportlaste veel Soomest, SSSR-ist ja Rootsist.

Maailma esivõistlused poksis.

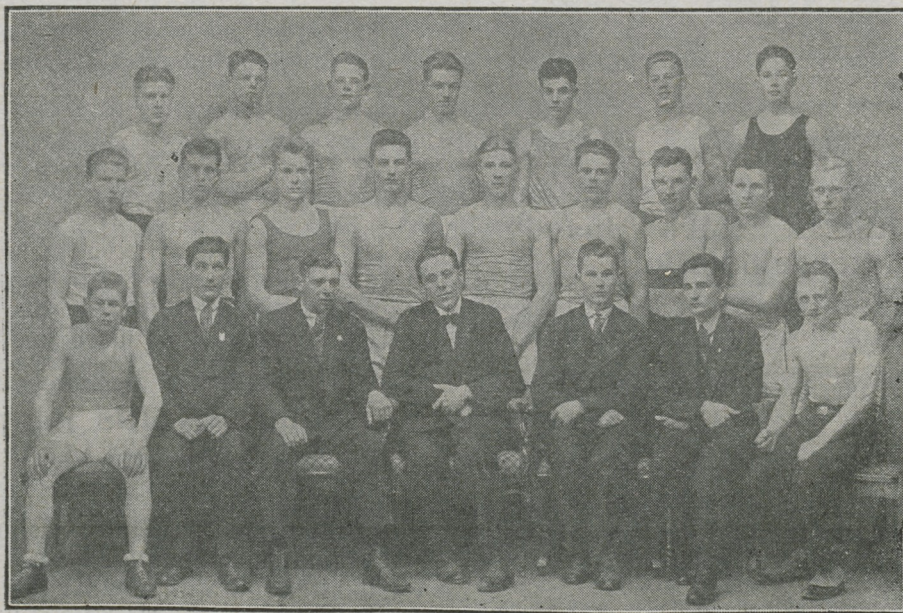
Peetakse veebruaris Soomes.

Suurimaks sportliseks sündmuseks eeloleval talihooajal töötavad kujuneda maailma esivõistlused poksis (tööliissportlastele). Need peetakse kas jaanuari lõpul

Y. Paakki.

Üks väljapaistvamaist Soome poksijaist („Jyryst“). Võtab osa loodetavasti Tallinnas käesoleval sügisel korraldatavaist poksi suurvõistlusist.

Grupp ETL-i paremaid poksijaid.

ehk veebruari alul Helsingis, Soome suurema tööliisspordi ühingu „Jyry“ korraldusel.

Esivõistlustest võtavad seniste andmete järele osa: Saksa, Norra, Inglise, N.-Vene, Soome, Rootsi, Tsehhoslovakkia, Eesti, Austria ja Schweitsi.

Eesti poolt kavatakse tähendatud võistlustele saata igasse kaalu vähemalt üks osavõtja.

Järjekorra poolest on ülalnimetatud võistlused teiseks maailma esivõistluseks poksis tööliissportlastele. Esimesed maailma esivõistlused peeti teatavasti 1928. a. Oslos, Norra tööliisspordi liidu korraldusel.

Kostiainen teeb ainult sõnu.

Soome tööliisspordi liikumise suurõonestaja Kostiainen on korduvalt sõnu teinud Eesti tööliissportlastele võistlusvõimaluste loomisest Soomes, — tegelikult ei ole aga Soome Tööliisspordi Liidu poliitiline juhatuse kogu möödunud aasta kestel ainustki Eesti sportlast kutsunud Soome võistlema, ega ka saatnud korduvatest palvetest hoolimata ainustki Soome tööliissportlast Eestisse võistlema, (kuigi seda korduvalt lubatud).

Õnneks on aga sootu teisiti toiminud Soome TUL-i kuuluvad ja sellest osaliselt nüüd juba eraldunud opositsioonilised ühinged: „Jyry“ga eesotsas.

Opositsiooniseltside kutsel on käinud Soomes võistlemas järgmised Eesti tööliissportlased: Luhaäär ja Pohla — Poris maadlusvõistlustel, Arro ja Jants Helsingi „Into“ maadlusvõistlustel, Luhaäär ja Freimuth — „Jyry“ maadlusvõistlustel ja 13 jalgpallimängijat „Jyry“ kutsel Soome-Eesti jalgpallimaavõistlusel.

Ainult üks Soome liidu seljataga seisvaist seltsidest — Helsingi „Kullervo“, on kutsunud Eesti jalgpallimängijaid nelipühil Helsingi võistlema, kuid selgi ainukesel korral tuli Eesti tööliisspordi liidul ise maksta võistlejate sõiduraha.

Neil juhuseil, kui Eesti Tööliisspordi Liit on palunud saata Soome TUL-ist võistlejaid Eestisse, on Kostiainen küll lubanud, kuid mitte ainuski kord võistlejaid saatnud.

Selgem näide sellest, kuidas Soome TUL-i praegused juhid arendavad sportlist ühistööd Eesti ja Soome vahel!

Offenbachi „esivõistlused“ kergejõustikus.

Kolm meest osa võtmas. — Offenbach'i hülgetagajärg kaugushüppes 4 m. 65 sm.

Kuidas Eesti Tööliisspordi Liidu tegevsporlased suhtuvad Liidus ettevõetud lõhkumistööle ja selle peameistrisse Offenbach'isse, seda näitavad kõige selgemalt Liidu praeguse „juhatuse“ poolt pühapäeval Tallinnas korraldatud „Eesti esivõistlused kergejõustikus“.

Vaatamata sellest, et „Rahva Sõna“ kui ka Liidu juhatuse korduvalt üles kutsus tegevsporlasi võistlustest osa võtma, selleks ära tehes kõik, mis võimalik — vaatamata sellest, et opositsioon vähemaltki kihutustööd ei teinud „esivõistluste“ vastu, saabus neile võistlustele ainult seitse (loe seitse!) osavõtjat.

Neist olid ainult kaks: Keit ja Karu ETL-is varem tuntud kui kergesportlased, kuna ülejäänud viis sportlastena täiesti „tundmata suurused“. Kõik paremad Eesti tööliissportlased jäid võistlustest eemale.

„Esivõistluste“ kavas oli ainult viis spordiala, igast alast võttis osa kolm osavõtjat. Osavõtjate hulgas oli ka Offenbach ise, nähtavasti suurest lootusest Eesti meistriks tulla. Seegi kord ta lootused ei teostunud.

Offenbachi lohutuseks võib siiski lausuda, et ta loodetavasti juba järgmisel aastal võib tulla Eesti meistriks igal alal, kuna selleks ajaks Liidu lõhkujate senise tegevuse jätkumisel on loota kõigi tegevsporlaste väljaheitmist ETL-ist. Siis on Offenbachi konkurendiks esivõistlustel ainult Joonas ja selle ta vast võidab. Seekord röövis ta loorberid energiline „Rahva Sõna“ käskjal Karu.

Üldiselt olid „esivõistluste“ tagajärjed „Rahva Sõna“ teatel järgmised:

100 m.: 1) Keit 12,9; 2) Karu 13,0; 3) Rebane 13,1.

400 m.: 1) Karu 63,3; 2) Keit 64,0 3) Baader 65,1.

3000 m.: 1) Karu 11,33; 2) Offenbach 11,40; 3) Jalakas 11,52.

Kolmikhüppes: 1) Miltop 10,27; 2) Offenbach 10,06; 3) Karu 9,93.

Kaugushüppes: 1) Karu 4,85; 2) Miltop 4,82; 3) Offenbach 4,65.

Võistluste puhul kirjutab „Rahva Sõna“: „Võistlused jätkuvad ja aeg ning koht antakse hiljemalt teada“. Nii võime siis veelgi hülgetagajärgedest kuulda.

Ilmekama ülevaate saamiseks soovitame võistlustagajärgi võrrelda samas lehes toodud Eesti tööliissportlaste paremate saavutustega käesoleval aastal.

Uus tööliisspordi ilmarekord kõrgushüppes.

Helgesen saavutas 188.

Norra Tööliisspordi Liidu poolt hiljuti Oslos korraldatud võistlustel saavutas Helgesen kõrgushüppes uue tööliisspordi ilmarekordi 1.88.

500 osavõtjat Moskva tennisvõistlustel.

Hiljuti algasid Moskva teenisesivõistlused. Võistlustest võtab osa üle 500 tennismängija. Mängijad on jaotatud nelja erirühma. Võistlused kestavad ligi kaks nädalat.

Leningrad võitis jalgpallis Moskva 3:1.

Septembrikuus peeti Leningradis järjekorralist Moskva-Leningradi linnavõistlust jalgpallis. Linnavõistluse võitis ülekaalukalt Leningrad tagajärjega 3:1.

Pealtvaatajaid oli võistlustel üle 25.000.